

İLAHİYAT LİSANS TAMAMLAMA PROGRAMLARI İLE İLGİLİ GEÇİCİ KANUN TASARISI ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, 25/04/2018 tarihinde 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'na eklenen 76 numaralı geçici madde ile "ilahiyat ön-lisans programından mezun olanlara ilahiyat ve aynı programı uygulayan fakültelerde, eşdeğer alanlarda lisans tamamlama eğitimi yaptırılmasını; bu eğitimin usul ve esasları ile her yıl tahsis edilecek kontenjanlarının Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenmesini" kabul etmiştir. Bu karar, "ilahiyat ön-lisans mezunlarının, bilimsel seviyelerinin yükseltilerek bu sayede topluma hizmet sorumluluklarının daha üst düzeyde yerine getirilmesi ve kamuda çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi" gerekçesi ile açıklanmıştır.

Bilindiği üzere 28 Şubat sürecinin oluşturduğu mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 2005 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde başlatılan İlahiyat Lisans Tamamlama Programı (İLİTAM), daha sonra 11 ilahiyat fakültesine yaygınlaştırılmıştır. Bu programlar her yıl yaklaşık 4000 öğrenci almakta olup, bugüne kadar ortalama 30.000 kişi bu uygulamadan faydalanmıştır. Son yıllarda hükümetin yükseköğretim atılımı ile birlikte İlahiyat fakültelerinin sayıları da önemli ölçüde artmıştır. Bugün 92 ilahiyat fakültesinde yaklaşık 114.000 öğrenci eğitim görmektedir. Bu durum din eğitimi ve din hizmetleri alanında ihtiyaç duyulan insan kaynağını sağlama konusunda önemli bir potansiyel oluşturmuştur. Bu nedenle İLİTAM programına artık ihtiyaç kalmamıştır.

Hâlihazırda uygulanan İLİTAM programları, örgün ilahiyat eğitime göre kalite itibarıyla ciddi sorunlar barındırmaktadır. Arapça hazırlık sınıfının bulunmadığı, örgün eğitime göre sınırlı dersler ve yüzeysel içeriklerle sunulan, çoktan seçmeli testlerle başarının ölçüldüğü bir programın ilahiyat eğitiminin gerektirdiği kazanımları sağlaması mümkün olamamaktadır. İLİTAM programı öğrencileri, ilahiyat öğrencilerinin örgün eğitimde kazandıkları sosyalleşme süreçlerini yeterli düzeyde tamamlayamamaktadırlar. Yapılan çeşitli araştırmalar ilahiyat alanı ile ilgili temel yeterlilikler konusunda İLİTAM mezunlarının örgün ilahiyat mezunlarına göre istenilen düzeyde olmadıklarını göstermektedir.

Dolayısıyla, uzaktan eğitim yoluyla yürütülen lisans tamamlama programlarının, örgün lisans programları ile diploma düzeyinde eşitlenmesi zaten bir sorun olarak karşımızdadır. Böyle bir durumda ön-lisans-tan lisans tamamlama programına sınavsız geçişin sağlanması bu sorunu daha da derinleştirmektedir. Kanun tasarısının çıkarılma gerekçesi dikkate alındığında, mevcut çalışan insan kaynağı kalitesini arttırmak için

uzaktan eğitim yoluyla ve sınavsız bir şekilde lisans diploması vermek yerine, hizmet alanına yönelik sertifika ve hizmet içi eğitim programları uygulanması çok daha hakkaniyetli ve doğru bir yaklaşım olacaktır.

İlahiyat önlisans mezunlarına sınavsız ilahiyat lisans tamamlama imkânının sağlanması Türkiye’de benzer özelliklere sahip diğer alanlarla karşılaştırıldığında ciddi sorunlar taşımaktadır. Örneğin; Adalet Meslek Yüksek Okulu mezunu olanlara, sınavsız Hukuk fakültesine geçiş imkânı yoktur. Bu fakültelere geçişler ancak sınırlı kontenjan ve DGS ile mümkün olabilmekte; lisans tamamlama süreci örgün eğitimle sağlanmaktadır. Nitelikli hukukçuların yetiştirilmesi açısından doğru olan bu uygulamanın ilahiyat alanında dikkate alınmaması problemlili bir durumdur.

Hâlihazırda ön lisans programından İLİTAM ve ilahiyat programına geçiş sınav yoluyla mümkün iken, hazırlanan kanun taslağı sınavsız geçiş imkân tanımaktadır. Öngörülen bu düzenleme, sınav başarısıyla yerleştirmenin yapıldığı bir sistem açısından adil değildir. Ön-lisans ilahiyattan dört yıllık ilahiyat eğitimine sınavsız geçiş imkânının tanınması, bir lisans programına girmek için yarış veren milyonlarca genç ve aileleri aleyhine yapılmış bir haksızlık olarak algılanacaktır. Fırsat eşitliği söz konusu olduğunda diğer alanlara tanınmayan böyle bir ayrıcalığın ilahiyat alanına tanınması seçim ortamına girdiğimiz bu hassas dönemde toplumun farklı kesimlerinde rahatsızlık oluşturacaktır.

Sınavsız İlahiyat Lisans Tamamlama, daha nitelikli örgün ilahiyat eğitimi alan mezunların istihdam imkânlarını daraltacağı gibi, yüzbinlerce işsiz ilahiyat mezunu bir kitlenin yakın gelecekte oluşmasına da sebep olacaktır. Sınavsız İlahiyat Tamamlama Uygulaması ayrıca örgün ilahiyat eğitiminin tercih edilmesini de olumsuz yönde etkileyecektir.

Uzaktan önlisans eğitiminden sınavsız olarak ilahiyat lisans tamamlamaya imkân verilmesi, yerel ve küresel ölçekte İslam dinini temsil konusunda kaliteli din adamlarının yetiştirilmesini sağlamaktan uzaktır. Ayrıca bu uygulama ülkedeki farklı dini oluşumların kendi mecralarında yürüttükleri eğitimin, örgün yüksek din öğretimi-ne dâhil olmadan resmiyet kazanmasının bir mekanizması haline dönüşeceği dikkate alınmalıdır.

Yukarıda belirtilen nedenler dolayısı ile TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun, 25.04.2018 tarihinde 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu’na eklenen 76 numaralı geçici maddesinin geri çekilmesinin isabetli olacağı mütalaa edilmektedir.

28/04/2018